

คำนำ

กระบวนวิชาประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่ (HI-463) เป็นกระบวนวิชาที่ศึกษาประวัติศาสตร์การสร้างประเทศญี่ปุ่นให้เป็นประเทศที่เจริญทันสมัย และศึกษาการสถาปนาจักรวรรดิญี่ปุ่น กระบวนการสร้างความเจริญทันสมัยและกระบวนการสร้างจักรวรรดิเป็นสองกระบวนการที่มีบทบาทสำคัญยิ่งยวดในการพลิกโฉมหน้าประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นจากประเทศที่เคยอยู่โดดเดี่ยวมาเป็นมหาอำนาจที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในเวทีโลก จึงเป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาถึงความถวิลหาความคิด จุดประสงค์ วิธีการ และปัจจัยทั้งที่เป็นอุปสรรคและทั้งที่เป็นเครื่องเสริมส่งให้สำเร็จผล

เนื่องจากตำราและผลงานวิจัยเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นนั้นมีปรากฏออกมาไม่ขาดสายทั้งจากนักวิชาการและนักประวัติศาสตร์ชาวญี่ปุ่นและชาวต่างประเทศ การศึกษาค้นคว้าเพื่อเขียนตำราประกอบการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่จึงมิได้ประสบความสำเร็จมากนักในด้านข้อมูลเนื้อหาของวิชาแต่อย่างใด ความยากลำบากอยู่ที่การคัดเลือกตำราที่มีเนื้อหาอันเหมาะสมแก่ระดับสติปัญญาของนักศึกษาระดับปริญญาตรีและทั้งสองสอดคล้องกับหลักสูตรกระบวนวิชาดังกล่าว ผู้เขียนได้พิจารณาเห็นว่าตำราของนายบิสลีย์ (W.G. Beasley) ชื่อ **The Modern History of Japan** (New York : Frederic A. Praeger, 1969) มีความเหมาะสมตามจุดประสงค์ทั้งของหลักสูตรและทั้งของผู้เขียนเอง จึงได้ใช้หนังสือนี้เป็นหลักในการเขียนตำรานี้โดยตลอด โดยการแปลถอดความบ้าง แปลคำต่อคำบ้าง สรุปความโดยย่อบ้าง ตัดทอนข้อความบ้าง เป็นต้น ตามที่พิจารณาเห็นเหมาะสม เนื้อหาของตำราอาจจะมีความละเอียดถี่ถ้วนด้วยเหตุที่มีจุดประสงค์จะให้นักศึกษาได้ศึกษาโดยละเอียดถึงกระบวนการสร้างชาติของญี่ปุ่นว่ามีอุปสรรคและความสำเร็จผลด้านใดและอย่างไรบ้าง เป็นการศึกษาเพื่อความเข้าใจทั้งประวัติศาสตร์และชาวญี่ปุ่นว่าเหตุใด ญี่ปุ่นจึงได้ชื่อว่าเป็นประเทศที่เจริญทันสมัยทัดเทียมนานอารยประเทศในโลกตะวันตก

ในการเขียนตำรานี้ ผู้เขียนได้เทียบเสียงบัญญัติชื่อคน สิ่งของ สถานที่ และอื่น ๆ ตามความสะดวกแก่การออกเสียงและช่วยให้จำได้ง่ายขึ้นสำหรับนักศึกษา โดยจำเป็นต้องหลีกเลี่ยงการออกเสียงที่ถูกต้องตามหลักภาษาศาสตร์ญี่ปุ่น

โดยที่ตำรา **The Modern History of Japan** ได้ให้รายละเอียดมากในด้านต่าง ๆ ของการสร้างประเทศญี่ปุ่นให้เจริญทันสมัย ผู้เขียนจึงหวังว่า หนังสือนี้ที่เขียนตามเค้าโครงตำราดังกล่าวจะมีคุณประโยชน์แก่การศึกษาให้เข้าใจทั้งประเทศและประชาชนญี่ปุ่นดีขึ้น และจะมี

คุณประโยชน์ใช้อ้างอิงหรือกระตุ้นให้มีการศึกษาประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นกว้างขวางยิ่งขึ้นในประเทศ
ของเรา

ผู้เขียนขออ้อมคารวะนายบิลลีย์ ผู้เปรียบเสมือน “ครู” ของผู้เขียนทั้งในขณะที่ศึกษา
ใช้ตำราของท่าน และทั้งในบัดนี้ที่ได้ใช้ตำราของท่านให้เป็นประโยชน์แก่การสอนวิชาประวัติ-
ศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่ และผู้เขียนขออ้อมรับผิดขอต่อความบกพร่องใด ๆ ที่จะพึงมีในหนังสือนี้
โดยความรู้เท่าไม่ถึงการ

รองศาสตราจารย์จันทร์ฉาย ภัคอธิคม

วันที่ 30 มกราคม พ.ศ.2526

คำนำครั้งที่สาม

ตำรานี้ได้ใช้ประกอบการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นสมัยใหม่ตั้งแต่ พ.ศ. 2526 และพิมพ์ครั้งที่สองมาแล้ว บัดนี้ตำราหมดแล้ว ผู้เขียนมีความตั้งใจจะปรับปรุงตำราใหม่หมด แต่ก็ยังดำเนินการไม่เรียบร้อยเป็นที่พอใจ จึงจำเป็นต้องพิมพ์ตำราตามเดิมก่อนเพื่อใช้ประกอบการบรรยาย

ศาสตราจารย์จันทร์ฉาย ภัคธิดคม

วันที่ 23 เมษายน 2539